ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ

2004 *2009*

Комисия по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи

2007/2145(INI)

12.9.2008

ПРОЕКТОДОКЛАД

за положението с основните права в Европейския съюз за периода 2004-2007 г.
(2007/2145(INI))

Комисия по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи

Докладчик: Giusto Catania

СЪДЪРЖАНИЕ

Страница

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ.....**Error! Bookmark not defined.**

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

за положението с основните права в Европейския съюз за периода 2004-2007 г. (2007/2145(INI))

Европейският парламент,

- като взе предвид Хартата за основните права на Европейския съюз (наричана оттук нататък „Хартата”) от 7 декември 2000 г. във вида, в който е приета на 12 декември 2007 г.,

- като взе предвид целите за превръщане на Съюза в зона на свобода, сигурност и правосъдие, както и за практическо прилагане на принципите на свободата, демокрацията, зачитането на основните права и правовата държава, обявени в членове 6 и 7 от Договора за Европейски съюз (ЕС),

- като взе предвид иновациите, с които правителствата на държавите-членки изразиха своето съгласие чрез подписването на Договора от Лисабон на 13 декември 2007 г., на първо място придаването на правнообвързващ характер на Хартата и задължението за присъединяване към Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи,

- като взе предвид Директива 2000/43/ЕО на Съвета от 29 юни 2000 г. относно прилагане на принципа на равно третиране на лица без разлика на расата или етническия произход[1] и Директива 2000/78/ЕО на Съвета от 27 ноември 2000 г. за създаване на основна рамка за равно третиране в областта на заетостта и професиите[2],

- като взе предвид Регламент (ЕО) № 168/2007 на Съвета от 15 февруари 2007 г. за създаване на Агенция на Европейския съюз за основните права[3] (наричана оттук нататък „Агенцията”),

- като взе предвид докладите на Агенцията и на Европейския център за наблюдение на расизма и ксенофобията, както и на засегнатите неправителствени организации (НПО),

- като взе предвид решенията на Съда на Европейските общности и на Европейския съд за правата на човека,

- като взе предвид изготвените от мрежата от независими експерти на Европейския съюз годишни доклади относно положението с основните права в Европейския съюз,

[1] ОВ L 180, 19.7.2000 г., стр. 22.
[2] ОВ L 303, 2.12.2000 г., стр. 16.
[3] ОВ L 53 от 22.2.2007 г. стр. 1.

- като взе предвид докладите на органите на Съвета на Европа, по-специално докладите относно положението с правата на човека на Парламентарната асамблея и на Комисаря по правата на човека,

- като взе предвид своите резолюции в областта на основните права и правата на човека,

- като взе предвид серията от публични заседания и размени на становища, организирани от комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи като подготовка за тази резолюция, особено от 8 октомври 2007 г. със съдиите от конституционните и върховните съдилища и от 19 май 2008 г. с Комисаря на Съвета на Европа по правата на човека,

- като взе предвид член 45 от своя правилник,

- като взе предвид доклада на Комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи и становището на Комисията по култура (A6-0000/2008),

А. като има предвид, че съгласно член 6 от Договора са ЕС Съюзът се основава на общност на ценностите и зачитане на основните права, гарантирани от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи и произтичащи от общите конституционни традиции на държавите-членки,

Б. като има предвид, че Европейският парламент, в качеството си на пряко избран представител на гражданите на Съюза, е убеден в своята първостепенна отговорност за прилагането на тези принципи, особено предвид факта, че в съответствие с действащите договори правото на индивидуална защита пред съдилищата на Общността остава твърде ограничено,

В. като има предвид, че установяването на процедура за контрол на съвместимостта на законодателните предложения с Хартата е едно от необходимите последствия от нейното приемане на 7 декември 2000 г., както и че Комисията призна този факт чрез постановяването на разпоредби в тази област през 2001 г., като Парламентът също така й припомни за това чрез приемането на своята резолюция от 15 март 2007 г. относно спазването на Хартата в законодателните предложения на Комисията: подход за систематичен и строг контрол,

Г. като има предвид, че Договорът от Лисабон, който се намира в процес на ратификация, изрично се позовава на Хартата и й предоставя същата правна сила, каквато имат Договорите,

Д. като има предвид, че, ако Хартата стане част от първичното законодателство на Съюза, определените в нея права ще придобият обвързваща сила посредством вторичното законодателство, прието с оглед привеждането им в действие,

Е. като има предвид, че Хартата, независимо от правния си статут, в течение на годините се превърна в източник на вдъхновение в съдебната практика на европейските съдилища, като Първоинстанционния съд и Съда на Европейските

общности, Европейския съд за правата на човека и редица конституционни съдилища,

Ж. като има предвид, че една истинска „култура на основните права” в Съюза изисква развитието на глобална система за контрол на зачитането на тези права, която обхваща Съвета и решенията, които се вземат в рамките на междуправителственото сътрудничество, дотолкова доколкото защитата на основните права не се състои само във формално спазване на правилата, а преди всичко в тяхното активно поддържане и в намесата в случаите на нарушения или незадоволителни мерки от страна на държавите-членки,

Въведение

1. Счита, че ефективната защита и насърчаването на основните права стои в основата на демокрацията в Европа и е съществено условие за консолидирането на европейското пространство на свобода, сигурност и правосъдие;

2. Изразява съжаление, че държавите-членки продължават да избягват налагането на контрол на европейско равнище по отношение на собствените им политики и практики в областта на правата на човека и се опитват да ограничат защитата на тези права в чисто национални рамки, като по този начин създават пречки за активната роля на защитник на правата на човека, която Европейският съюз играе в световен мащаб, и подкопават доверието във външната политика на ЕС в областта на правата на човека;

3. Припомня, че съгласно член 6, параграф 2 от Договора за ЕС Съдът на Европейските общности е призван да налага зачитането на основните права, произтичащи от общите конституционни традиции на държавите-членки и от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи, както и от други международноправни инструменти;

4. Подчертава, че ако Съдът може да използва общите конституционни традиции на държавите-членки в качеството на източник на вдъхновение при изграждане на своята съдебна практика в областта на основните права, то държавите-членки не могат да привеждат аргумента, че Хартата би предоставила по-ниско равнище на защита за някои права от гаранциите, които дават собствените им конституции, за да понижат нивото на тези гаранции;

5. Приветства член 53 на Хартата, който позволява на Съда на Европейските общности да задълбочи своята практика в областта на основните права, като им осигури правно основание, като този факт е от съществено значение с оглед развитието на европейското право;

Общи препоръки

6. Счита, че прилагането на основните права трябва да бъде поставено като цел на всички европейски политики; счита, че с тази цел институциите на Европейския съюз следва активно да ги насърчават и защитават и да ги вземат изцяло предвид при изработването и приемането на законодателни актове;

7. Приветства създаването на Агенцията, което представлява първата крачка към изпълнение на исканията на Европейския парламент за установяване на интегрирана нормативна и институционална рамка, осигуряваща ефективността на Хартата и гарантираща съответствието със системата, въведена от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи; припомня въпреки това, че общият годишен доклад относно правата на човека, изготвен от европейската мрежа от независими експерти в областта на правата на човека, публикуван до 2005 г., проучваше прилагането на всички права, признати от Хартата, във всяка от държавите-членки и в тази връзка изразява безпокойство, че ограниченият мандат на Агенцията и разпускането на мрежата могат да изключат от обхвата на систематично проучване редица важни аспекти на политиката на правата на човека в Европа, по-специално политиките за борба с тероризма, малтретирането и употребата на сила от страна на полицията, правото на справедлив процес, насилието срещу жените и трафика на хора;

8. Подчертава, що се отнася до ограничения мандат на Агенцията, че въпросите във връзка с правата на човека не могат да бъдат изкуствено разделени между първия, втория и третия стълб, така както държавите-членки са избрали да определят обхвата на правомощията на Европейския съюз, тъй като основните права представляват единно цяло и са взаимозависими; в тази връзка счита, че е необходимо Комисията и Съветът, в сътрудничество с Агенцията, да придобият най-напред цялостна представа за основанията за загриженост в областта на правата на човека в държавите-членки извън чисто европейските рамки и без да се ограничават нито до актуалните за Европейския съюз теми, нито до специфичните за него правни и политически инструменти, като идентифицират настоящите и повтарящи се проблеми в областта на правата на човека в държавите-членки и като разгледат всички съществуващи механизми в международен и в европейски план;

9. Изисква от Комисията и Съвета да използват информацията, събрана благодарение на наблюдението, извършено на територията на Европейския съюз от Агенцията, Съвета на Европа, контролните органи на Организацията на обединените нации, националните институти по правата на човека и неправителствените организации, с оглед предприемане на коригиращи мерки или в контекста на превантивна правна рамка;

10. Запазва си правото да извършва наблюдение на работата на Агенцията в рамките на Европейския съюз и да разглежда въпросите, свързани с правата на човека, които излизат извън правомощията на Агенцията, като изисква от Комисията да постъпва по същия начин в съответствие с нейната роля на „пазител” на Договорите;

11. Изисква от Съвета да включва в бъдещите си Годишни доклади относно правата на човека в света анализ на положението както в световен мащаб, така и във всяка държава-членка; счита, че подобен съвместен анализ би демонстрирал, че Съюзът е ангажиран в еднаква степен със защита на правата на човека в собствените си граници и извън тях, с оглед избягване на разлика в подхода в зависимост от случая (двоен стандарт);

12. Изисква от държавите-членки да вземат мерки за предоставяне на националните институти по правата на човека, създадени в контекста на „Парижките принципи” на Организацията на обединените нации, независим статут по отношение на изпълнителната власт и достатъчни финансови ресурси, особено като се отчита факта, че една от функциите на тези органи е да извършват преглед на политиките по правата на човека, с оглед премахване на недостатъците и предлагане на подобрения, при положение че ефективността се изразява предимно в превенция, а не само в разрешаване на проблеми;

13. Настоява Съветът да преобразува своята работна група ad hoc за основните права и гражданството в постоянна работна група, която да работи паралелно с работната група за правата на човека (COHOM), а Комисията да предостави портфейла по правата на човека и основните свободи на един единствен свой член;

14. Припомня, че счита за съществено от политическа гледна точка понятието за насърчаване на основните права да се включи сред поставените цели, тогава когато се отнася до опростяване или реорганизиране на достиженията на правото на Общността; изисква всяка нова политика, законодателно предложение и програма да бъдат придружени от проучване на въздействието в областта на зачитане на основните права, като тази оценка представлява неразделна част от обосновката на предложението;

15. Изисква председателствата на Съвета да организират форума на НПО по правата на човека по такъв начин, че гражданското общество и европейските институции да могат да провеждат задълбочени дискусии по въпросите на правата на човека в държавите-членки; подчертава, че този форум трябва да бъде отворен за възможно най-широк кръг участници;

Сътрудничество със Съвета на Европа и другите международни институции и организации, натоварени със защитата на основните права

16. Приветства перспективата за присъединяване на Съюза към Европейската конвенция за защита на правата на човека, макар че подобно присъединяване няма да доведе до фундаментални промени, при условие че „когато пред Съда на Европейските общности се повдигат въпроси във връзка с правата и свободите, установени в Европейската конвенция за защита на правата на човека, последната (вече) се ползва с реално признание по същество в правния ред на Съюза”[1];

17. Припомня основната роля на институциите и механизмите за контрол на Съвета на Европа в областта на правата на човека, както и на различните му конвенции; незабавно изисква от институциите на ЕС и Агенцията да се опрат на този опит и да вземат предвид тези механизми, с оглед включването им в процедурите за работа в мрежа, както и да използват стандартите, разработени от Съвета на Европа, и другите осезаеми резултати от нейната дейност; ангажира се да използва

[1] Съвет на Европа - Европейски съюз: „Една и съща амбиция за европейския континент” Доклад на Жан-Клод Юнкер, 11 април 2006 г., стр. 4.

пълния потенциал на Меморандума за разбирателство между Съвета на Европа и Европейския съюз;

18. Призовава за засилване на сътрудничеството между различните институции и организации, натоварени със защитата на основните права, както на европейско, така и на международно равнище;

19. Отново подчертава, че отсъствието на „двоен стандарт” във външната и във вътрешната политика е от съществено значение за доверието, което внушава Европейския съюз в световен план;

20. Счита, че когато всички държави-членки са се присъединили към конвенции или други инструменти на международното право в областта на защитата на основните права, дори ако Европейският съюз като такъв не е страна по тях, това поражда задължение за спазване на техните разпоредби и, където е приложимо, за отправяне на препоръки, които създадените от тях органи са призовани да формулират, дотолкова доколкото правото на Европейския съюз не предлага равностойна или по-добра защита; изразява желание Съдът да се придържа към подобен подход в своята съдебна практика;

21. Препоръчва Европейският съюз да сключи споразумения за сътрудничество с международните институции и организации, натоварени със защитата на основните права, и по-специално с Върховния комисариат по въпросите на правата на човека на ООН и с другите органи на тази организация, които играят роля в тази област, както и с Бюрото за демократични институции и права на човека и с Върховния комисар по въпросите на националните малцинства на Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа;

Права на човека и сигурност

22. Подчертава необходимостта от оценка и пълно зачитане на основните права и индивидуалните свободи в съответствие с развитието на правомощията на Съюза; в тази връзка счита, че двете цели за зачитане на основните права и гарантиране на колективната сигурност са съвместими и че подходящите политики могат да избегнат възприемането на репресивен подход, заплашващ индивидуалните свободи;

23. Настоятелно припомня, че всяко задържано лице има право да се ползва от всички съдебни гаранции, както и, когато е приложимо, от съдействието на дипломатическото представителство на страната на произход и от услугите на независим устен преводач;

24. Изразява загриженост от факта, че международното сътрудничество в борбата срещу тероризма често води до понижаване на равнището на защита на правата на човека и основните свободи и счита, че ЕС следва да предприеме по-твърди действия в международен план в подкрепа на реална стратегия, основана на пълно зачитане на международните стандарти и задължения в областта на правата на човека; смята, че подобна стратегия трябва да отчита необходимостта от ефективен съдебен контрол над разузнавателните служби, за да се избегне използването на

информация, получена в резултат на изтезания или малтретиране или други условия, които не съответстват на международните норми за правата на човека, в качеството на доказателствен материал в хода на съдебен процес, включително на етапа на разследване;

25. Незабавно изисква от институциите на ЕС и от държавите-членки да прилагат препоръките, съдържащи се в неговата резолюция от 14 февруари 2007 г. относно предполагаемото използване на европейски държави от ЦРУ (Централно разузнавателно управление на САЩ) с цел транспортиране и незаконно задържане на затворници[1], които имат за цел да хвърлят светлина върху ролята на държавите-членки в незаконната практика на извънредните предавания;

Дискриминация

Общи съображения

26. Настоява да се прави разлика между защитата на малцинствата и политиките, насочени срещу дискриминацията; счита, че равните възможности са основно право на всички лица, а не привилегия, и по-специално не само на гражданите на определена държава-членка; в тази връзка счита, че борбата срещу всички форми на дискриминация трябва да се води с еднаква интензивност;

27. Изисква от държавите-членки и от Комисията да следват изцяло препоръките на Агенцията, така както са формулирани в глава 7 на първия ѝ годишен доклад[2];

28. Отбелязва с безпокойство незадоволителното положение във връзка с привеждането в действие на политиките за борба с дискриминацията и подкрепя в това отношение оценката от годишния доклад за 2008 г. на Агенцията; настоява държавите-членки, които не са направили това до този момент, да конкретизират привеждането в действие на тези политики, по-специално на Директива 2000/43/ЕО и на Директива 2000/78/ЕО, и припомня, че посочените директиви установяват минимални стандарти и в тази връзка следва да играят ролята на основа за изграждане на всеобхватна политика за борба с дискриминацията;

29. Изисква от държавите-членки, които все още не са направили това, да ратифицират Протокол № 12 [3] към Европейската конвенция за защита на правата на човека, дотолкова доколкото той установява обща забрана на всяка дискриминация, като гарантира, че никое лице няма да бъде подложено на дискриминация на каквото и да е основание, включително от страна на обществените органи; подобна разпоредба за момента отсъства в действащите правни актове, както на Европейския съюз, така и на Съвета на Европа;

30. Призовава Комисията да продължи своята работа с оглед представяне на предложение за пакет от законодателни актове, който ще включва, наред с другото, отлаганото до този момент предложение за разширяване на приложното поле на

[1] ОВ C 287 E, 29.11.2007 г., стр. 309
[2] Годишен доклад за 2008 г. на Агенцията на Европейския съюз за основните права, публикуван на 24 юни 2008 г.
[3] Протокол № 12 към Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи, подписан на 4 ноември 2000 г.

Директива 2000/43/ЕО по отношение на всички други форми на дискриминация, като по този начин се приложи член 21 на Хартата, предоставящ по-голяма свобода на действие от член 13 от Договора за създаване на Европейската общност, дотолкова доколкото посочва допълнителни основания за дискриминация - цвят на кожата, социален произход, генетични характеристики, език, политически и други възгледи, принадлежност към малцинство, собственост или обстоятелства при раждане; настоява още веднъж, че преференциалното третиране в законодателен план на някои видове дискриминация води до въвеждането на определена йерархия между различните видове дискриминация, което не би следвало да се допуска;

31. Призовава Комисията да включи Агенцията в законодателния процес на Общността за борба с дискриминацията, така че да й позволи да играе съществена роля чрез предоставяне на постоянен източник на актуална и точна информация, подпомагаща разработването на допълнително законодателство, и чрез отправяне на искания за становище още на подготвителния етап на изготвяне на проекти за законодателни актове;

32. Призовава Съвета да положи всички усилия за постигане на споразумение по предложението на Комисията за Рамково решение на Съвета относно борбата срещу някои форми и изрази на расизма и ксенофобията посредством наказателното право[1]; припомня своето благоприятно становище от 14 ноември 2007 г.[2] по отношение на това предложение; отправя искане към Комисията, след консултация с Агенцията, да представи подобно предложение за законодателен акт относно борбата с хомофобията;

33. Изразява загриженост относно ниското равнище на познаване на законодателството за борба с дискриминацията в държавите-членки и отправя искане към Комисията и държавите-членки да удвоят усилията си за неговото повишаване; в същото време поставя ударение върху факта, че законодателството е ефективно, само ако гражданите разполагат с лесен достъп до правосъдие, доколкото системата за защита, предвидена в директивите за борба с дискриминацията, се основава на поемане на инициативата от страна на жертвите;

34. Счита, че отвъд законодателните актове и възможностите за съдебна защита борбата срещу дискриминацията трябва задължително да се основава на образование, насърчаване на практическите мерки и информационни кампании, насочени към широката общественост и към районите и секторите, в които има случаи на дискриминация; изисква от органите на публична власт на национално и местно равнище да използват средствата за обучение, изготвени от Агенцията и Съвета на Европа, когато предприемат дейности в областта на образованието или насърчаването на политиките за борба с дискриминацията;

35. Подчертава, че концепцията за позитивното действие, която представлява признание на факта, че в определени случаи ефективните действия за борба с дискриминацията изискват активна намеса от страна на органите на управление с оглед възстановяване на сериозно нарушено равновесие, не може да се ограничи до концепцията за квоти; подчертава, че подобни действия могат да приемат най-

[1] (11522/2007 - C6-0246/2007 - 2001/0270(CNS))
[2] A6-0444/2007

разнообразни форми в практиката, като гарантиране на интервю за наемане на работа, приоритетен достъп до обучение, водещо до наемане на работа, тогава когато определени общности са недостатъчно добре представени, както и вземане предвид по-скоро на професионалния опит отколкото само на квалификацията;

36. Счита, че събирането на данни относно състоянието на малцинствата и групите в неизгодно положение е от съществено значение, както подчертаха последователните доклади на Европейския център за наблюдение на расизма и ксенофобията и Агенцията; изисква държавите-членки да предоставят на разположение на обществеността подробна статистика относно престъпленията, извършени на расистка основа, и да извършат проучвания на престъпленията и/или на жертвите на престъпленията, позволяващи събиране на количествени и съпоставими данни, свързани с жертвите на престъпления на расистка основа;

Малцинства

37. Отбелязва, че последните разширения на ЕС добавиха близо сто малцинствени групи към вече съществуващите в Европа на 15-те около петдесет такива и подчертава, че поради ниския процент имигранти, бежанци и постоянно пребиваващи граждани на трети страни и поради по-видимото присъствие на автохтонни („традиционни”) малцинства в държавите-членки от Централна и Източна Европа, политиките по отношение на миграцията и интеграцията в тези държави са отделени от политиките, засягащи малцинствата;

38. Подчертава, че в рамките на общностната политика не съществуват единни критерии за правата на националните малцинства, както не съществува и обща дефиниция на ЕС относно принадлежността към национално малцинство; препоръчва установяването на подобна дефиниция на европейско равнище въз основа на препоръка 1201 на Съвета на Европа от 1998 г.;

39. Счита, че лицата без гражданство с постоянно местожителство в държавите-членки се намират в ситуация без прецедент в Европейския съюз, тъй като някои държави-членки им поставят необосновани изисквания или такива, които не са абсолютно необходими, като този факт ги дискриминира на фона на мнозинството от гражданите; в тази връзка изисква всички съответни държави-членки да ратифицират конвенциите на Организацията на обединените нации за статута на лицата без гражданство и за редуциране на статута „без гражданство” (1954 г., 1961 г.); изисква държавите-членки, придобили **нов вид** суверенитет или възстановили своя държавен суверенитет през 90-те години на 20 век, да третират лицата с постоянно местожителство на тяхна територия преди настъпването на посочената промяна по същия начин като мнозинството от населението и ги призовава последователно да търсят справедливи решения, основани на препоръките на международните организации, на проблемите, с които се сблъскват всички жертви на дискриминационни практики;

Роми

40. Счита, че ромската общност се нуждае от специална защита, доколкото след разширяването на Съюза тя се превърна в едно от най-многобройните малцинства в

ЕС; подчертава, че в исторически план тази общност е изтласквана в периферията на обществото, като не й се дава възможност да се развива в определени ключови области поради проблеми, свързани с дискриминацията и изолацията по отношение на общността, които все повече се изострят с течение на времето;

41. Счита, че социалната изолация и дискриминацията на ромските общности е факт, въпреки правните, политическите и финансовите инструменти, прилагани на европейско равнище за борба с тези явления; констатира, че разнопосочните и некоординирани усилия на Съюза и държавите-членки не са успели до този момент да доведат до трайни структурни подобрения в положението на ромите, особено в ключовите области като достъпа до образование, жилищно настаняване и заетост - един понастоящем публично признат провал;

42. Изразява съжаление за липсата на цялостна и интегрирана политика на ЕС, насочена специално към дискриминацията по отношение на ромите, с оглед посрещане на основните проблеми, с които се сблъскват, установени от значителен брой механизми за контрол на зачитането на правата на човека, включително от предприсъединителната оценка на Европейската комисия, решенията на Европейския съд за правата на човека и докладите на Агенцията; заявява, че намирането на отговор на тези проблеми, едни от най-всеобхватните и сложни въпроси в областта на правата на човека, представлява част от колективната отговорност на Съюза и той трябва решително да се посвети на тази задача;

43. Подчертава необходимостта от глобален подход за недискриминация, основан на правата на човека, който отразява европейското измерение на дискриминацията срещу ромите; счита, че рамкова стратегия на Европейския съюз за приобщаване на ромите следва да бъде насочена към разрешаване на следните проблеми:

- сегрегацията на ромите при достъпа до жилищно настаняване и изолацията им по отношение на заетостта и системата на публичното образование,
- честият отказ за признаване на права от страна на публичните органи на управление и ограниченото политическо представителство на ромите,
- недостатъчните до голяма степен гаранции срещу расовата дискриминация на местно равнище и твърде малкия брой подходящи програми за интеграция; дискриминация в областта на здравеопазването, включително насилствена стерилизация, и липса на подходяща информация относно семейното планиране и достъпа до контрацептиви,
- дискриминация от страна на полицията, особено в случаите на (умишлено предизвикани) престрелки, пожари, побои или друг вид насилие, които не са обект на безпристрастно разследване и не се преследват по съдебен ред; расовото профилиране - наред с другото чрез събиране на цифрови пръстови отпечатъци и други форми на регистрация - и широките и неограничени правомощия на полицията, които водят до злоупотреби без дисциплинарни последствия за извършителите; липсата до голяма степен на програми за обучение и повишаване на осведомеността относно недискриминацията от страна на полицията;

Равни възможности

44. Призовава държавите-членки да повишат зачитането, защитата и упражняването на правата, обявени в Конвенцията на ООН за премахване на всички форми на дискриминация срещу жените, и изисква съответните държави-членки да оттеглят своите възражения и да ратифицират Факултативния протокол към тази конвенция[1],

45. Изисква да се обърне особено внимание на положението на жените от етническите малцинства и на жените имигранти, тъй като тяхната маргинализация се засилва от многократна дискриминация, както извън техните собствени общности, така и вътре в тях; препоръчва приемането на интегрирани национални планове за действие, за да се предприемат ефективни ответни мерки по отношение на многократната дискриминация, най-вече в случаите, когато с проблемите на дискриминацията се занимават различни органи на съответната държава;

46. Подчертава, че насилието, на което са подложени жените въз основа на техния пол, по-специално домашното насилие, трябва да бъде признато и срещу него трябва да се води борба на европейско и национално равнище, тъй като става дума за разпространено и често подценявано нарушение на правата на жените, и в тази връзка изисква държавите-членки да предприемат подходящи и ефективни мерки, за да осигурят на жените живот без насилие, като надлежно вземат предвид Декларацията за премахване на насилието срещу жените[2]; призовава Комисията да представи законодателно предложение относно борбата срещу насилието по отношение на жените и защитата на жертвите;

47. Подчертава необходимостта от повишаване на обществената осведоменост относно правото на сексуално и репродуктивно здраве и призовава държавите-членки да въведат подходящо сексуално образование, да осигурят информация и поверителни консултантски услуги и да улеснят методите за контрацепция, с оглед предотвратяване на нежелана бременност и на незаконни и рискови аборти;

48. Подчертава, че, въпреки напредъка по отношение на заетостта на жените и въпреки високото им образователно равнище, те продължават да получават по-ниско възнаграждение от мъжете за сходен труд и по-рядко да заемат длъжности, на които носят отговорност за вземането на решения, както и да бъдат разглеждани с подозрение от работодателите, що се отнася до въпросите на бременността и майчинството;

49. Изисква от държавите-членки и социалните партньори да вземат необходимите мерки за борба срещу сексуалния и психическия тормоз на работното място;

50. Настоява за необходимостта жените да получават подкрепа в професионалната си кариера; изисква Комисията и държавите-членки да насърчават както споделения отпуск за отглеждане на дете, така и отпуска по бащинство, и да разпределят поравно разходите за майчинство и за отпуск за отглеждане на дете, така че жените вече да не представляват по-скъпо струваща работна сила в сравнение с мъжете;

---

[1] Факултативен протокол към Конвенцията за премахване на всички форми на дискриминация срещу жените, приет на 15 октомври 1999 г.

[2] Декларация на ООН за премахване на насилието срещу жените, приета на 20 декември 1993 г.

51. отправя искане към държавите-членки да водят борба, съвместно със социалните партньори, срещу дискриминацията на бременните жени на пазара на труда и да предприемат всички необходими мерки, за да осигурят високо равнище на защита на майките; изисква от Комисията да извърши по-подробна оценка на съответствието на националните разпоредби в тази област с правото на Общността и, когато е приложимо, да представи подходящо предложение за преразглеждане на общностното законодателство;

52. Привлича вниманието върху големия брой партньори (предимно жени) на лица със свободни професии (основно в селското стопанство), чийто правен статут в много държави-членки не е изяснен, като това може да доведе до специфични финансови и правни проблеми във връзка с достъпа до отпуск по майчинство и по болест, натрупването на необходимите точки за пенсия и достъпа до социална сигурност, както и в случай на развод;

53. Подчертава необходимостта да се гарантира, че гражданите на трети страни, които влизат на територията на Европейския съюз, са осведомени за действащото законодателство и за социалните норми във връзка с равенството на половете в обществата на приемащите държави, така че да се избегнат случаи на дискриминация поради липсата на разбиране на правния и социален контекст;

54. Изисква от държавите-членки да се откажат от позоваването на обичаи, традиции или други религиозни съображения с оглед оправдаване на каквато и да е форма на насилие срещу жените или от възприемането на политики, които могат да поставят техния живот в опасност;

Сексуална ориентация

55. Счита, че забележките с дискриминационен характер по отношение на хомосексуалните лица, формулирани от заемащи отговорни постове политически или религиозни дейци, подхранват омразата и насилието и изисква съответните органи на управление да ги осъдят;

56. Приветства публикуването на първия тематичен доклад на Агенцията, изготвен по негово искане и засягащ "хомофобията и дискриминацията въз основа на сексуалната ориентация в държавите-членки";

57. Припомня на всички държави-членки, че в съответствие със съдебната практика на Европейския съд за правата на човека свободата на сдружаване може да се упражнява, дори когато възгледите на лицата, които се възползват от това право, са в противоречие с възгледите на мнозинството и че в тази връзка дискриминационната забрана на шествия, както и всяко неизпълнение на задължението за предоставяне на подходяща защита на участниците в тях, противоречи на принципите, гарантирани от Европейския съд за правата на човека;

58. Настоява Комисията да представи предложения, които гарантират, че държавите-членки прилагат принципа на взаимно признаване за хомосексуалните двойки, независимо дали са сключили брак или имат регистрирано съвместно съжителство, особено когато те упражняват правото си на свободно движение в съответствие с правото на ЕС;

59. Отправя искане към Комисията да започне проучване на положението на транссексуалните лица в държавите-членки и страните-кандидатки, особено що се отнася до опасността от тормоз и насилие срещу тях;

Ксенофобия

60. Настоятелно призовава Съвета и Комисията, както и различните равнища на местно, регионално и национално управление на държавите-членки, да координират своите мерки за борба с антисемитизма и атаките срещу малцинствените групи, включително ромите и гражданите на трети страни в държавите-членки, с цел да се наложи спазването на принципите на толерантност и недискриминация и да се насърчи социалната, икономическа и политическа интеграция;

61. Настоятелно призовава държавите-членки решително да преследват всяка проява на омраза, изразена в расистки медийни програми и статии, пропагандиращи нетолерантни възгледи, под формата на престъпления, подбудени от омраза към роми, имигранти, чужденци и други малцинствени групи, както и от музикални групи и по повод на неонацистки концерти, които често могат да се провеждат публично без никакви последствия;

Възрастни хора и лица с увреждания

62. Призовава социалните партньори да положат значителни усилия за премахване на дискриминацията въз основа на увреждане или възраст и за коренно подобряване на достъпа на възрастни хора и лица с увреждания до пазара на труда и до програми за обучение;

63. Счита, че е важно да се гарантира достъп до висококачествени грижи и лечение за всички, които се нуждаят от гериатрични грижи или грижи поради заболяване или нетрудоспособност;

Въоръжени сили

64. Припомня, че основните права не се ограничават до цивилните лица, а се прилагат в същата степен за гражданите в униформа, т.е. служещите във въоръжените сили;

65. Препоръчва на всички държави-членки на Съюза да гарантират на своите военнослужещи правото да създават, членуват и участват активно в професионални сдружения и да преговарят колективно с цел защитаване на социалните си интереси;

66. Призовава държавите-членки да предоставят на своите военнослужещи на действителна служба правото да се кандидатират на избори и да членуват в демократични политически партии;

67. Препоръчва на държавите-членки да създадат независима гражданска институция – омбудсман – натоварена с главната задача да гарантира спазването на основните права във въоръжените сили;

Мигранти и бежанци
Достъп до закрила

68. Изразява ужаса си от трагичната съдба на лица, загинали в опит да достигнат до европейска територия, доколкото пътищата за законна миграция към Европейския съюз от трети страни почти не съществуват, което води до попадането на мигранти в ръцете на контрабандисти или трафиканти и/или те рискуват живота си заради пътуването до Европа, което отнема живота на хиляди души всяка година;

69. Призовава Комисията и държавите-членки да въведат реалистични и дългосрочни миграционни политики, както и по-гъвкави правила за лицата, търсещи убежище, вместо да насочват всичките си усилия към предотвратяване на нередовна имиграция, като изразява съжаление относно нарастващия набор от гранични контролни мерки, които страдат от липсата на необходимите механизми за идентификация на потенциалните лица, търсещи убежище на границите на Европа, което води до нарушаване на принципа за неотблъскване, заложен в Конвенцията от 1951 г. за статута на бежанците;

70. Призовава Съвета да изясни съответните роли на Европейската агенция за управление на оперативното сътрудничество по външните граници на държавите-членки на Европейския съюз (FRONTEX) и на държавите-членки, доколкото се наблюдава липса на яснота и прозрачност по отношение на точния обхват на координиращата функция на FRONTEX и начина, по който се провеждат операциите, с цел да се гарантира, че при граничните проверки се спазват правата на човека; счита, че е належащо да се промени кръга на компетентност на FRONTEX, с цел да бъдат включени морските спасителни операции;

71. Призовава Съвета и Комисията да позволят на FRONTEX да установи структурирано сътрудничество с Агенцията и върховния комисар на ООН за бежанците (ВКБООН), с цел да се улеснят операциите, които вземат предвид защитата на правата на човека;

72. Изразява загриженост относно факта, че тенденцията да се удължават все повече граничните проверки на географските граници на ЕС затруднява много проверките, когато лица, стремящи се да получат бежански статут и лица, които се нуждаят от международна закрила, влизат в контакт с органите на трети страни;

73. Призовава за хармонизиране на европейско равнище на критериите, според които се разрешава признаването на бежански статут, с цел изравняване на процента на признаване на този статут в държавите-членки; отбелязва, че всъщност настоящата система прави произволно предоставянето на убежище, както показват коренно различните проценти на признаване на бежански статут сред сходни групи лица, търсещи убежище в различни държави-членки; подчертава, че тези критерии трябва да зачитат високите стандарти, а не минимални занижени стандарти, тъй като способността за приемане и закрила на лица, търсещи убежище, е отличителна черта на нашите европейски общества;

Приспособяване на Дъблинската система

74. Изразява загриженост относно практиката на редица държави-членки, които чрез процедурни ограничения, прилагани по отношение на „прехвърлените от Дъблин“, отхвърлят подадените заявления за получаване на убежище при отсъствие на лицата, търсещи убежище, или считат заявлението за оттеглено поради отсъствие на лицата, търсещи убежище, което потенциално лишава много от тях от възможността основанието на тяхното заявление да бъде разгледано или дори да обжалват;

75. Освен това изразява съжаление относно системното прибягване от страна на някои държави-членки до задържане на лица, търсещи убежище, които очакват своето прехвърляне към държавата, отговаряща за разглеждане на заявлението им; счита, че тези лица не трябва да бъдат обект на задържане;

Приемане

76. Призовава всички държави-членки да прилагат разпоредите на директивата за приемането и по отношение на „прехвърлените от Дъблин“ и да включат областите, които са изключени от нея, като центровете за задържане и транзитните зони; подчертава факта, че подходящите условия на приемане са от съществено значение за функционирането на справедлива и ефикасна процедура и че приемането трябва да гарантира благополучието и достойнството на всяко лице;

77. Призовава държавите-членки да организират практическо приемане, което би гарантирало задоволително жизнено равнище по отношение на здравето и прехраната на всички лица, търсещи убежище;

78. Призовава Комисията да продължава строго да оценява транспонирането на директивата за приемането с цел да се гарантира, че нейното нетранспониране или частично транспониране не води в много държави-членки до практики, които не изпълняват минималните стандарти, наложени от директивата;

79. Припомня, че мигрантите, които не са подали заявление за получаване на убежище също трябва да бъдат приети в подходящи и приспособени структури, където могат да се запознаят - с помощта на устни преводачи и специално обучени културни посредници - със своите права и възможности, предлагани от правото на приемащата страна, общностното право и международните конвенции; подчертава, че приемните структури не могат да бъдат центрове за задържане;

80. Изисква да се обърне специално внимание на положението на деца бежанци, търсещи убежище и мигранти и на деца на родители, търсещи убежище, бежанци или без документи, с цел да се гарантира, че всяко дете може да упражнява в пълна степен своите права, както са определени в Конвенцията на ООН за правата на детето, включително правото на недискриминация, като изначално се вземат предвид неговите интереси във всички предприети действия; осъжда разработването в някои държави-членки на двойна образователна система и различни грижи и помощ за децата на граждани и децата на чужди граждани; осъжда ситуациите, при които се дава предимство на прилагането на законите относно имиграция пред разпоредбите, насочени към закрила на детето;

81. Изисква да се обърне специално внимание на непълнолетните деца, които са без придружител и които са разделени от своите родители, пристигащи на територията на Съюза чрез нередовна имиграция, и подчертава задължението на държавите-членки да им предоставят съдействие и специална закрила; призовава всички органи – на местно, регионално и национално управление – и европейските институции да си сътрудничат усърдно с цел закрила на децата от всички форми на насилие и експлоатация, да гарантират незабавно определяне на настойник, да им предоставят правна помощ, да издирят техните семейства и да подобрят условията на приемане посредством подходящо жилище, улеснен достъп до здравни услуги, образование и обучение, особено по отношение на изучаването на официалния език на приемащата страна, професионално обучение и пълна интеграция в училищната система;

82. Припомня, че административното задържане на деца не следва да съществува и че децата, придружени от семействата си, не следва да бъдат задържани освен при наистина извънредни обстоятелства, за възможно най-кратък период и единствено ако задържането е в техен интерес, в съответствие с член 3 и член 37, буква б) от Конвенцията на ООН за правата на детето;

Интеграция

83. Призовава за по-добра координация на националните политики за интеграция на граждани на трети страни и за европейски инициативи в тази област; подчертава, че общите основни принципи за съгласувана европейска рамка в тази връзка следва да гарантират, че политиката на интеграция включва, но също така надхвърля, политиката за борба срещу дискриминацията и обхваща редица области като заетост и образование;

84. Призовава за разработване на програми за интеграция, предназначени за предотвратяване на потенциално напрежение между мигрантите в Общността и местните общности в контекста на явлението миграция след разширяване;

85. Счита, че малцинствата с имигрантски произход се нуждаят най-неотложно от възможно най-бърза интеграция в обществото на страната, в която пребивават, като се гарантира, че тя се осъществява в дух на взаимност; счита, че е важно също да се признае правото на всяко лице, родено или живеещо в държава-членка, да има достъп до граждански права, свързани с гражданството, дори в случай че лицето не може или не желае да бъде натурализирано;

86. Изразява безпокойството си относно факта, че липсата на ефикасни политики за интеграция причинява изключване на няколко хиляди чужди граждани и лица без гражданство от професионалния, социален и политически живот;

Връщане

87. Изразява сериозната си загриженост относно все по-несигурното положение на лицата, търсещи убежище, чиито заявления са били отхвърлени в Европа поради административна неефикасност, относно продължителните процедури за предоставяне на убежище, преждевременното връщане или връщане в несигурни страни, все по-честото задържане преди връщане, неподходящото връщане на

уязвими лица, прекратяването на социалната помощ с цел принудително връщане и неподходящите процедури за връщане;

88. Подчертава факта, че лицата следва да бъдат връщани само след обективно и пълно разглеждане на тяхното заявление; счита, че когато връщането е невъзможно или нехуманно поради критичното положение по отношение на зачитането на правата на човека в страната на произход, лицата следва да получат разрешително за пребиваване, позволяващо им да останат законно в страната на пребиваване;

89. Подчертава, че държавите-членки носят отговорност за проверка на условията на живот и интегрирането на върнатите лица в техните страни на произход и за предприемане на мерки с цел осигуряване на подходяща помощ за тези лица; счита, че е още по-неотложно да се въведе проследяване на положението на мигранти, които са върнати в страните на преминаване;

Задържане и споразумения за реадмисия

90. Изразява загриженост относно факта, че от няколко години броят на центровете за задържане на чужденци се умножава в държавите-членки и на техните граници; въз основа на многобройни доклади, включително на делегациите на комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи, в които се разкриват чести нарушения на правата на човека, призовава да се предприемат следните действия:

    - гарантиране на достъп на НПО, специализирани в защита на основните права на мигрантите и на лицата, търсещи убежище, така че тяхното присъствие в центровете за задържане да бъде правно признато, а не само проява на добра воля,

    - създаване на независим контролен орган на европейско равнище, отговарящ за надзора на центровете за задържане по отношение на защитата на правата на човека,

    - изискване на ежегоден доклад от Агенцията, в който се анализира положението на лицата в центровете за задържане под контрола на държавите-членки, в рамките на или извън техните граници, и представянето му пред Европейския парламент;

91. Изразява безпокойство от факта, че от 2002 г. клаузите за реадмисия са включени в по-голяма част от двустранните споразумения, сключени от ЕС с трети страни, включително търговски споразумения, което води също до нарастваща екстернализация на миграционната политика на Европейския съюз, характеризираща се с недостатъчен парламентарен контрол, както на европейско, така и на национално равнище; следователно призовава Комисията и Съвета да прекратят тази практика и в случай че клаузите въпреки това са включени, да осигурят участието на Европейския парламент на ранен етап от преговорите по такова споразумение, както и да му докладват редовно относно броя на лицата, експулсирани от ЕС въз основа на тези клаузи;

Свобода на изразяване

92. Защитава свободата на изразяване като основна ценност на ЕС; счита, че тя трябва да се упражнява в рамките на законодателството, да съществува заедно с личната отговорност и да се основава на зачитането на правото и на възприятията на другите; признава, че равновесието между тези изисквания постоянно трябва да бъде предмет на демократичен дебат;

93. Приветства задоволителното цялостно състояние на свободата на пресата в държавите-членки, доколкото двадесет и пет от тях са сред първите петдесет държави в „Световна класация за 2007 г. за свободата на пресата“ на „Репортери без граници“, а България и Полша се нареждат съответно на 51-о и 56-о място;

94. Призовава държавите-членки, които през последните години използваха съдебните си институции, за да нарушат правото на журналистите да запазват поверителността на своите източници, да подобрят законодателството и практиките си в съответствие с решението на Европейския съд по правата на човека от 27 март 1996 г. и препоръката на Комитета на министрите на Съвета на Европа за правото на журналистите да не разкриват източниците си на информация[1], доколкото нарушаването на това право днес е най-голямата заплаха за свободата на изразяване на журналистите в ЕС, като през последните години не се наблюдава значително подобряване на положението;

95. Счита свободата на изразяване и независимостта на пресата за всеобщи права, с които не може да се правят компромиси от което и да е лице или група, чувстващи се нападнати от казаното или написаното; същевременно подчертава, че правото на обезщетение в случай на лъжа или клевета трябва да може да бъде гарантирано пред съдилищата в съответствие с действащото законодателство;

96. Счита, че свободата на пресата следва винаги да се упражнява в рамките на закона, но същевременно изразява загриженост относно факта, че желанието в последните години да се забранят обществените дебати по някои теми води в много държави-членки до форма на неофициална цензура или автоцензура в медиите;

Права на детето

Насилие, бедност и труд

97. Осъжда всички форми на насилие над деца и подчертава по-специално необходимостта от борба срещу всички най-разпространени форми на насилие в държавите-членки: сексуален тормоз, домашно насилие, телесно наказание в училищата и различни форми на тормоз в институциите; призовава за въвеждането на сигурни, поверителни и достъпни механизми, които дават възможност на децата във всички държави-членки да съобщават за извършено насилие и на които се предоставя широка публичност;

98. Призовава държавите-членки да прилагат драстични мерки за забрана на различните форми на експлоатация на деца, включително експлоатация за

[1] (Препоръка R (2000 7)

проституция, трафик на наркотици, джебчийство, просия и всички други форми на експлоатация;

99. Призовава тринадесетте държави-членки, които нямат законодателство в тази област, да забранят напълно телесните наказания в съответствие с проучването на ООН за 2006 г. относно насилието над деца, в което тези наказания са определени като най-разпространената форма на насилие над деца;

100. Подчертава необходимостта да се гарантира, че всички политики, както на равнището на ЕС, така и на национално равнище, вземат предвид премахването на детския труд във всичките му форми; счита, че непрекъснатото образование е най-доброто средство за решаване на проблема, както за предотвратяване на такива злоупотреби, така и за прекъсване на порочния кръг на неграмотността и бедността;

101. Отбелязва, че в някои държави-членки хиляди деца вършат най-черната работа в градските и селските райони и следователно призовава държавите-членки да се справят решително с този проблем, като прилагат строго всички национални закони и организират национални образователни кампании, насочени както към родителите, така и към децата;

102. Припомня, че почти 20% от децата в ЕС живеят под прага на бедността и че най-уязвимите от тях произлизат от семейства с един родител и/или имат родители, родени в чужбина; следователно подчертава факта, че трябва да бъдат предприети подходящи мерки за помощ, насочени към потребностите на децата, включително мерки за семейно подпомагане, и призовава държавите-членки, и по-специално тези от тях, в който процентът на бедност е най-висок, да приемат амбициозни и постижими цели за намаляване на детската бедност;

103. Призовава Комисията да се стреми към интегриране на различни стратегии, които се отнасят конкретно до детската бедност, безработицата сред младите хора и социалното включване на малцинствата във всички подходящи стратегии за развитие, включително документите на стратегията за намаляване на бедността и индикативните програми;

Дискриминация

104. Изисква Комисията и държавите-членки да обърнат специално внимание на различните видове дискриминация по отношение на децата, които често се проявяват под различни форми и засягат по-специално бездомните деца, принадлежащи към етнически малцинства и мигрантски групи, както и децата с увреждания, и които водят до липса на достъп до образование и здравни грижи;

105. Изисква децата роми, по-специално – но не изключително – в държавите-членки, в които ромите представляват значителни етнически малцинства, да бъдат обхванати от конкретни мерки, с цел да се прекрати дискриминацията, сегрегацията, социалната и образователна изолация, на които често стават жертва; призовава по-специално държавите-членки да положат усилия за премахване на напълно неоправданото свръхпредставителство на децата роми в институциите за деца с

умствени увреждания, да организират насърчаване на кампании за посещаване на училище и да се преборят с явлението лишаване от документ за самоличност, с което много деца роми се сблъскват;

106. Настоятелно призовава държавите-членки да премахнат всички ограничения на правото на родителите да поддържат контакт с децата си, произтичащи от национални различия, по-специално във връзка с избора им да говорят на език, различен от официалния език на дадена страна, доколкото тези практики са в ущърб на интересите на детето и дискриминират родителите и децата въз основа на езика;

Правосъдие за младите хора

107. Счита, че задържането на непълнолетни нарушители трябва да бъде единствено крайна мярка и трябва да е за възможно най-кратък период и следователно призовава за предвиждане на алтернативи на лишаването от свобода за непълнолетните; настоява да се гарантират превъзпитателни мерки като обществено полезен труд, за да се осигури повторната социална и професионална интеграция на тези лица;

108. Отбелязва, че възрастовата граница за наказателната отговорност не е една и съща във всички държави-членки и изразява безпокойството си от факта, че в някои от тях децата редовно се явяват през съд за пълнолетни и че в други специалните детски съдилища са затворени; призовава държавите-членки да хармонизират съдебните си системи с цел нито едно дете да не бъде съдено като възрастен;

109. Призовава всички държави-членки да гарантират ефикасно и независимо представителство на децата във всички съдебни или квазисъдебни производства, които се отнасят за тях и да гарантират, че имат законно назначен настойник, ако никой член от семейството им не може да действа от тяхно име; подчертава, че всички деца, включително тези, които са настанени в изправителни домове, следва да бъдат информирани от органите за съществуването на механизми за обжалване;

Помощ за децата

110. Призовава държавите-членки да вземат мерки, за да гарантират правото на детето на семейство и да предприемат съответните действия за намиране на ефикасни решения, за да се избегне изоставянето на деца; призовава ги да се отдалечат от политиката на поддържане на големите институции и по-скоро да реформират, разработят и укрепят ефикасните алтернативни образователни структури, основаващи се на семейството и общността; призовава Комисията да проучи и да предложи общо определение за международното осиновяване, както и политика на ЕС в тази област;

111. Настоятелно призовава държавите-членки да предприемат необходимите мерки, позволяващи да се гарантира качеството на структурите за детски грижи, включително продължително професионално обучение, добри условия на труд и подходяща заплата за лицата, които полагат професионални грижи за децата; подчертава, че подобни структури и техният персонал предоставят на децата

солидна основа за бъдещето им и са от полза и за родителите, по-специално за тези с голяма работна натовареност или за семействата с един родител, и че те също така предоставят алтернатива за децата, чиято семейна структура е недостатъчна или несъществуваща;

112. Отбелязва, че наличността на грижи за малките деца чрез колективни институции (ясли, училища) е един от най-добрите начини за решаване на проблеми с равновесието между семейния и професионалния живот и за гарантиране на равни възможности и на социализация на ранен етап от развитието на детето;

Участие

113. Припомня, че децата имат правото да изразяват своето становище според възрастта и зрелостта си и че трябва да им се дава възможност да участват в детска група или формирование, за да се срещат с други деца и да изразяват себе си в тази среда; следователно призовава държавите-членки и органите на местно управление да насърчават проекти, целящи да предоставят възможност на децата да се изразяват по този начин, в рамките на съвети или местни детски парламенти, като в същото време се гарантира участие на най-изолираните деца, както и че информацията, свързана с тези дейности, е широко разпространявана сред децата;

114. Приветства факта, че Комисията е създала форум, обединяващ представители на европейските институции и национални и международни организации, работещи в областта на правата на детето; счита, че участието на децата следва да бъде една от основните цели на форума и следователно призовава Комисията да гарантира участието на децата във всички етапи на дейностите на форума;

115. Счита за важно информацията относно правата на детето да се разпространява по достъпен начин и чрез подходящи средства: призовава Комисията да разработи ефикасни средства за комуникация, които подобряват знанията на децата за техните права, за положението на децата в държавите-членки и дейностите на ЕС в тази област;

Социални права

116. Счита, че бедността и социалната изолация могат да бъдат преодолени единствено чрез гарантиране на икономическите и социални права на всички; в тази връзка одобрява решението 2010 г. да бъде обявена за Европейска година на борбата срещу бедността и социалната изолация; призовава Комисията и държавите-членки да договорят и да преследват амбициозни цели в тази насока;

117. Подчертава факта, че съществува набор от неотменими и взаимосвързани основни права, които следва да бъдат гарантирани на всяко човешко същество;

118. Призовава държавите-членки, които все още не са ратифицирали Европейската социална харта, преразгледана от Съвета на Европа, незабавно да го направят;

Бедност

119. Подчертава нарастващото значение, което следва да се отдаде на политиките на „активно приобщаване“ на лицата, които са най-отдалечени от пазара на труда;

120. Изразява надежда за постигане на реално включване на социалното измерение във всички политики на ЕС;

121. Изразява своята ангажираност в полза на създаването на социален и устойчив модел на развитие, който е съгласуван с подход въз основа на социалните права и насочен главно към по-пълно социално сближаване;

122. Призовава за въвеждането на инструменти на европейско равнище, насочени към създаване на социални норми на високо ниво, с цел да се гарантира достъп на всички до приемливо равнище на доходите и до висококачествени услуги от общ интерес;

123. Счита, че всеобщият достъп до услугите от общ интерес представлява важно социално право;

124. Припомня, че борбата срещу бедността трябва да се води в сътрудничество с групите от населението в най-неблагоприятно положение, които са най-засегнати и следователно в най-добра позиция да свидетелстват за последиците от липсата на достъп до права и за начина за превъзмогването ѝ; приветства въвеждането на демокрация на участието, която отделя специално внимание на участието на лица, изправени пред бедност, изолация, дискриминация и неравнопоставеност;

Здравеопазване

125. Подчертава факта, че главната роля във всяка система за здравни грижи и дългосрочни грижи трябва да бъде изиграна от отделния човек като ползвател на услугите и че неговите права имат предимство пред икономическата ефективност на общественото здравеопазване;

126. Отбелязва, че някои държави-членки увеличават частта от цената на здравните грижи, която трябва да се поеме от пациентите, и в тази връзка призовава за това групите в неблагоприятно положение да могат да продължават да имат достъп до подходящи безплатни здравни грижи; подчертава факта, че всеобщото покритие трябва да се основава на солидарност и да предоставя гаранции срещу бедността и социалната изолация, като облагодетелства по-специално тези, които имат ниски доходи и чието здравословно състояние се нуждае от интензивни, продължителни и скъпи грижи;

127. Призовава правителствата на държавите-членки да насърчават координацията на здравните програми за превенция, насочени към различни възрастови групи и обхващащи най-вече насърчаване на здравето и здравното образование, и да отдадат видимо по-голям приоритет на превенцията при използването на здравни услуги;

Работници

128. Подчертава необходимостта от подобряване на прозрачността на пазара на труда по такъв начин, че всички видове заетост (временна, постоянна, на пълно или непълно работно време и почасова) се декларират, възнаграждават по подходящ начин и зачитат напълно правата на работниците;

129. Призовава държавите-членки и Комисията при изготвяне на нови предложения в тези области да имат предвид, че съществуващите права на работниците следва да бъдат допълнени от нови права като правото на достъп до стажове и обучение през целия живот;

130. Признава, че в много държави-членки минималната заплата е много ниска или под екзистенциалния минимум и следователно изразява желание на европейско равнище да бъде въведена методология за определяне на национална минимална заплата, с цел да се гарантира, че всички работници в ЕС получават възнаграждение, което им позволява да задоволяват жизнените си потребности;

131. Настоятелно призовава държавите-членки и страните-кандидатки за присъединяване да ратифицират и да приложат напълно конвенциите на Международната организация на труда (МОТ); призовава Комисията и държавите-членки да подкрепят МОТ при укрепване на нейната система и механизми за контрол;

132. Насърчава стопанските предприятия да приемат отговорни и недискриминационни политики за наемане на работа и за професионално развитие, с цел насърчаване на заетостта на жени и лица в неравностойно положение на пазара на труда;

133. Призовава Комисията и държавите-членки да предложат стратегии с цел предлагане на качествена заетост на лицата, които са най-отдалечени от пазара на труда, и да се справят с факта за съществуването на „бедни работници“; счита, че подобни стратегии следва да разгледат въпросите за справедливото възнаграждение, доброто равновесие между професионалния и семейния живот, добрите условия на труд и сигурността на заетостта;

Нередовни работници

134. Призовава държавите-членки да ратифицират Конвенцията на ООН относно правата на работниците мигранти[1] и обръща внимание на факта, че повечето работници, които осъществяват услуги, без да имат необходимите имиграционни документи, извършват работа, която е законна и необходима за европейските икономики като събиране на плодове, строителство или поддръжка на сгради, грижи за болните, възрастните хора и децата;

135. Призовава европейските институции и държавите-членки да преустановят използването на израза „незаконни имигранти“, който има много отрицателно допълнително значение, а да използват изразите „нередовен работник/мигрант“ или „без документи“;

[1] Международна конвенция относно защитата на правата на всички работници мигранти и на членовете на техните семейства, приета с резолюция № 45/158 на Общото събрание на ООН от 18 декември 1990 г.

136. Отново потвърждава, че трудовото право трябва да защитава работника, който се намира в неравностойно трудово правоотношение, какъвто точно е случаят с работниците без документи, и призовава държавите-членки да защитават правото на професионална организация за всички, включително работниците без документи;

137. Призовава Комисията да отдаде еднакъв приоритет и неотложност на имиграционната политика в процес на развитие и на „санкциите срещу работодатели на незаконно пребиваващи граждани на трети страни“, като ги разгледа съвместно;

138. Подчертава факта, че първата задача на инспекциите по труда е защита на работниците, а не прилагане на законите относно имиграцията, и следователно призовава държавите-членки да:

– разграничат въпросите за статута на имигрантите от инспекциите на работното място и да гарантират, че работниците без документи без риск биха могли да подадат жалба срещу работодател, който действа неправомерно, без да са заплашени от експулсиране,

– инвестират в обучението на инспектори по труда и на лица, които оказват помощ на работниците без документи, относно възможностите за подаване на официална жалба за нарушения на трудовото законодателство,

– създадат система за санкции, която не наказва работниците вместо работодателите.

Жилищно настаняване

139. Отбелязва, че жилищата имат все по-висока пазарна стойност в Европа, което предизвиква непрекъснато и непропорционално повишаване на цените и по този начин изключва много хора от пазара на недвижимите имоти, нарушавайки правото им на нормални жилищни условия;

140. Счита, че недостигът на нормални и достъпни жилища във всички държави-членки е фактор, който довежда хората до постоянна бедност; призовава Комисията, предвид жизненоважната роля на жилищата в политиките на социално приобщаване, да подпомогне държавите-членки при подобряване на техните системи за социални жилища;

141. Призовава държавите-членки да въведат жилищни стратегии с добре определени цели, приоритети и бюджет, въз основа на минималните изисквания, описани в публикуваните през октомври 2007 г. „Гледни точки“ на Комисаря на Съвета на Европа по правата на човека относно правото на жилище;

Възрастни хора

142. Счита, че застаряването на населението е предизвикателство, което трябва да се разглежда като възможност за по-тясно включване в обществото на лица с дълъг и ценен опит, като по този начин се насърчава също и активното остаряване;

143. Счита, че трябва да се обърне специално внимание на самотните възрастни жени, които са особено уязвима група и често са първите, които потъват в бедност при икономически спад;

144. Препоръчва на държавите-членки да въведат системни медицински прегледи за възрастните хора, с оглед предотвратяване на влошаване на качеството им на живот и, при възможност, на дългосрочна хоспитализация, и с цел даване на предимство доколкото е възможно на надомните медицински грижи;

* * *

145. Възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Съвета, Комисията, правителствата и парламентите на държавите-членки и страните-кандидатки, Агенцията, Комитета на министрите, Парламентарната асамблея, както и на Комисаря на Съвета на Европа по правата на човека и на съответните органи на Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа и Организацията на обединените нации.